

Sygn. akt IV P 57/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Lucyna Gurbin
Protokolant:	st. starszy sekretarz sądowy Izabela Wojnicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2020 roku

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - 13 (...) Oddziałowi (...)

w G.

o odprawę emerytalną

O R Z E K Ł:

1. Zasądzić od pozwanego na rzecz powoda R. S. kwotę 25.739,10 zł (dwadzieścia pięć tysięcy siedemset trzydzieści dziewięć zł 10/100) tytułem odprawy emerytalnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 marca 2020 roku do dnia zapłaty.
2. Opłatą od pozwu obciążyć Skarb Państwa.
3. Zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700,00 zł (dwa tysiące siedemset zł 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IVP 57/20

UZASADNIENIE

Powód R. S. wniósł pozew przeciwko 13 (...) Oddziałowi (...) w G. o zasądzenie tytułem odprawy emerytalnej kwoty 25.739,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie powoda wynika z treści art. 48 ust. 1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej z dnia 8.06.1998 r. a także z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9.12.2015 r. sygn. IPK 1/15, który wprost orzekł, że otrzymanie odprawy emerytalnej przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej nie wyłącza - na podstawie art. 92(1) § 2 kodeksu pracy prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy. Powód podkreślał, iż żąda wypłaty odprawy pieniężnej w związku z zakończeniem łączącej strony umowy o pracę i utratą statusu pracownika. Powód podnosił ponadto, iż odprawa otrzymywana przez żołnierza zawodowego z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, a żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem. Idąc dalej otrzymanie odprawy z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie może

pozbawiać pracownika przechodzącego na emeryturę uprawnienia do odprawy emerytalnej i bez znaczenia pozostaje tu fakt z jakiego systemu emerytalnego po rozwiązaniu stosunku pracy będzie pobierał emeryturę. Każda z odpraw opiera się na innych podstawach prawnych, a o uprawnieniu do świadczenia decyduje fakt czy zostały spełnione warunki do przyznania tego świadczenia. W przedmiotowej sprawie warunki do wypłaty odprawy emerytalnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy w 13 (...) w stosunku do powoda w kontekście przedstawionych przez niego dokumentów i oświadczeń oraz w myśl obowiązujących przepisów prawnych ziściły się. Mając na uwadze powyższe powód wzywał pozwanego do zapłaty, otrzymując negatywną odpowiedź na swoją prośbę.

Sąd Najwyższy w wyroku już z 09.12.2015 r. wskazał, iż cyt. „W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że zmiana statusu pracownika lub pracownika - emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92(1) § 1 kodeksu pracy. Następuje ono zawsze i tylko przez ustanie stosunku pracy(...)”.

Ponadto powód wskazywał, iż w tym samym czasie odchodziły z pracy imię osoby z podobnym stanem faktycznym do powoda i one odprawy otrzymały.

Działanie pozwanego w ocenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydz. Pracy w dniu 12.03.2020r wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (IV Np 2/20).

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty zaskarżył w całości nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy dnia 12.03.2020 r., sygn. akt IV Np 2/20 i jednocześnie wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych.

Pozwany kwestionował w całości żądanie powoda. Powód nie wykazał, że zaistniały przesłanki uzasadniające wypłatę odprawy pieniężnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pozwany w pierwszej kolejności wskazywał, że u pozwanego obowiązuje Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej (dalej jako (...)). Zgodnie z postanowieniem art. 48 ust. 1 (...) pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości zależnej od okresu pracy (pkt 1-6). W myśl ust. 3 przy ustalaniu okresu pracy stosuje się odpowiednio postanowienia art. 37 ust. 3 i 4 Układu. Zgodnie z tym przepisem, do okresów uprawniających do odprawy wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz okresy odbywania czynnej służby wojskowej. Z kolei art. 48 ust. 4 (...) stanowi, że pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa.

Zdaniem strony pozwanej, powód nie wykazał, że w jego przypadku doszło do przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Konieczną przesłanką do nabycia prawa do odprawy jest utrata statusu pracownika w związku z przejściem na rentę lub emeryturę (zgodnie z art. 48 (...)). Zmiana statusu pracownika lub pracownika - emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92¹§ 1 kp. Dodatkowo przedstawione zaświadczenie z ZUSu o braku stwierdzenia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych dotyczy tylko okresu do dnia 19.02.2020 r. (dzień wystawienia zaświadczenia).

Ponadto, należy mieć na względzie, że zgodnie z art. 48 ust. 4 (...) pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa. Skoro powód otrzymał odprawę po zwolnieniu ze służby wojskowej, to nie może ponownie nabyć do niej prawa. Z racji zakończenia służby w Wojsku Polskim, powód otrzymał odprawę z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej. W przypadku kwestionowania otrzymania odprawy wojskowej, pozwany zastrzega sobie możliwość przedłożenia w późniejszym etapie odpowiednich dokumentów poświadczających tę okoliczność.

W ocenie pozwanego fakt otrzymania przez powoda odprawy nie budzi wątpliwości. Jak też wyżej wskazano, zgodnie z zapisami (...) pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa.

Dla pozwanego, skoro powód otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby wojskowej, to - zdaniem pozwanego - nie może ponownie nabyć do niej prawa. W orzecznictwie wskazuje się, że odprawa otrzymana w związku z odejściem ze służby wojskowej ma charakter „gratyfikacji za odbytą służbę” (wyrok SN z dnia 09.12.2015 r., I PK 1/15). Na podobny charakter z kolei odprawy emerytalnej wskazał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 28.06.2017 r. (III PZP 1/17). Stwierdził, że odprawa emerytalna ma przede wszystkim charakter „powszechny, quasi socjalny, jest świadczeniem kompensacyjnym, mającym na celu zmniejszenie niedogodności dla pracownika związanych z zakończeniem zatrudnienia i przejściem na emeryturę, zawierającym jednak w sobie pewne elementy gratyfikacji za dotychczas wykonywaną pracę”. Sąd podkreślił, że odprawa emerytalna „mimo że jest świadczeniem powszechnym, to jednak stanowi określoną gratyfikację, przede wszystkim za staż pracy. Takie elementy posiada również odprawa z tytułu zakończenia służby wojskowej, na wysokość której wpływ ma także długość pełnionej służby. Nadto, co istotne przy ustalaniu okresu pracy dla wysokości odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 48 ust. 1 (...), stosownie do art. 48 ust. 3 (...) uwzględnia się okresy odbywania czynnej służby wojskowej. W świetle powyższego - zdaniem pozwanego - powód, otrzymawszy odprawę w związku z zakończeniem czynnej służby wojskowej nie może ponownie nabyć prawa do odprawy pieniężnej, na podstawie art. 48 (...), gdyż znaczyłoby to, że nabywa odprawę dwa razy za ten sam okres. Jeśli miałyby nabyć odprawę, to należałoby wyliczyć tylko okres pozostawania w stosunku pracy z pozwanym, który jest znacznie niższy niż 45 lat.

Dla pozwanego podstawą nabycia do odprawy jest spełnienie warunków uprawniających do emerytury lub renty, ustanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę.

Według pozwanego, powód nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających fakt, że z powodu ustania łączącego strony stosunku pracy utracił status pracownika i stał się wyłącznie emerytem (wyrok SN z dnia 09.12.2015 r., I PK 1/15, w którym Sąd wskazuje, że przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 kp jest zmiana statusu pracownika lub pracownika - emeryta na status wyłącznie emeryta; podobnie wyrok SN z dnia 02.10.2013r., II PK 14/13). Sama okoliczność spełnienia przez powoda warunków do emerytury wojskowej jest nie wystarczająca do żądania odprawy na podstawie art. 48 ust. 1 (...).

Pozwany podnosił, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31.05.1989 r. sygn. akt III PZP 52/88 wskazał, iż: „Warunek przejścia na emeryturę nie zostaje spełniony, gdy następuje samo zaprzestanie pracy w urzędzie państwowym i z faktem tym nie wiążą się żadne skutki prawne w sferze zaopatrzenia emerytalno- rentowego. Dlatego też urzędnik państwowy, były żołnierz zawodowy, z chwilą zaprzestania pracy, nawet po wieloletnim zatrudnieniu w urzędzie państwowym nie nabędzie prawa do odprawy emerytalnej, jeżeli z zakończeniem pracy w urzędzie nie łączy się nabycie świadczeń emerytalno-rentowych. Urzędnik taki bowiem z chwilą zaprzestania pracy nie przechodzi z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką, lecz jedynie - nie będąc już pracownikiem - powraca do statusu emeryta lub rencisty wojskowego. W sferze jego uprawnień emerytalno-rentowych nie nastąpi jakakolwiek zmiana wynikająca z zatrudnienia w urzędzie państwowym.

W dalszym ciągu pozwany odwoływał się do stanowiska Sądu Najwyższego, który argumentował, że: „Skoro więc urzędnik państwowy przez cały okres zatrudnienia w urzędzie państwowym pobiera emeryturę wojskową lub wojskową rentę inwalidzką, to z chwilą zaprzestania pracy w urzędzie państwowym nie nabędzie prawa do odprawy w sytuacji, gdy będzie nadal pobierał przysługujące mu świadczenia z tytułu wojskowej służby zawodowej. Przejście zatem z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką oznacza nie tylko zaprzestanie pracy, lecz także nabycie - właśnie z tytułu zatrudnienia w urzędzie państwowym - prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej. W konsekwencji warunek przejścia z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką zostanie spełniony jedynie wówczas, gdy urzędnik państwowy przejdzie na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin”

Dlatego też pozwany stanął na stanowisku, że jeśli pracownik po ustaniu stosunku pracy nie pobiera emerytury z systemu powszechnego (Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) nie nabywa prawa do odprawy pieniężnej na podstawie art. 48 (...). Powód nie powołał żadnego dowodu na potwierdzenie, że nabył prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej z systemu powszechnego. W związku z tym, w ocenie pozwanego nie spełnia on przesłanek do wypłaty odprawy emerytalnej, w tym przesłanki istnienia związku pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a przejściem na emeryturę.

Ponadto, pozwany wskazywał, że powód w pozwie żądał odsetek ustawowych, zaś Sąd wydał nakaz zapłaty zasądzając odsetki ustawowe za opóźnienie, a także błędnie zostały wyliczone koszty zastępstwa procesowego w nakazie zapłaty na podstawie § 2 pkt 5 zamiast §3 ust. 1 pkt 5 w zw. z §9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Dodatkowo pozwany podnosił, że pozwanym jest 13 (...) Oddział (...). W sporze ze stosunku pracy pracownik pozywa pracodawcę, który podmiotowo nie musi mieć osobowości prawnej, dlatego też w sprawach o roszczenia ze stosunku pracy nie ma zastosowania art. 67 § 2 k.p.c., ponieważ nie występuje w nich Skarb Państwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód pełnił zawodową służbę wojskową.

Wojskowe Biuro Emerytalne wydało decyzję o przyznaniu powodowi świadczenia emerytalnego.

dowód : decyzja (...) (k. 7v)

Po zakończeniu służby wojskowej powód rozpoczął świadczenie pracy w pierwszym w (...) w G. od 5.05.2004r do 31.07.2011r a następnie u pozwanego jako starszy referent na rzecz pozwanego od dnia od 1.08.2011r. do 31.12.2019r.

dowód: świadectwa pracy (k. 9v, 10)

Stosunek pracy z pozwanym ustał na mocy porozumienia stron z dniem 31.12.2019 r. W piśmie z dnia 31.12.2019 r. powód wniósł o wypłatę odprawy emerytalnej.

dowód : pismo powoda z dnia 31.12.2019 r. (k. 12),

U pozwanego obowiązywał Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Art.48 ust.1 UZP stanowił, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość była zależna od stażu pracy. Odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia przysługiwała po 35 latach pracy.

dowód: wyciąg z układu zbiorowego (k. 24-38).

Pismem z dnia 31.12.2019r. powód zwrócił się do pozwanego o wypłatę odprawy emerytalnej.

Pozwany pismem z dnia 05.11.2018r. odmówił wypłaty powodowi odprawy pieniężnej wobec braku podstaw prawnych.

dowód: pismo pozwanego z dnia. 6.05.2020r.(k. 21-22), pismo pozwanego z dnia 11.05.2020r. (k. 23).

Sąd zważył, co następuje:

Ustalony stan faktyczny wynikał z dokumentów: świadectwa pracy powoda, Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych – (k. 24-38), decyzji (...) (k. 7v), pismo powoda z dnia 31.12.2019r. (k. 12). Sąd uznał przedłożone dokumenty za w pełni wiarygodne.

Powód dochodził odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ §1 kodeksu pracy oraz w oparciu o przepis art. 48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Zgodnie z art. 48 ust.1 Układu Zbiorowego pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości zależnej od stażu pracy. Do okresu pracy uprawniającego do odprawy wliczeniu podlegały wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania czynnej służby wojskowej, służby w organach bezpieczeństwa publicznego oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegały wliczeniu do okresu pracy, od którego zależały uprawnienia pracownicze. Staż pracy powoda obliczony w wyżej wymieniony sposób wynosił ponad 35 lat (50 lat i 6 miesięcy), co dawało prawo do maksymalnej odprawy, w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia. (art.48ust.3 w zw. z art.37ust.3 i 4 układu). Nie budziło wątpliwości, że powód, przed zatrudnieniem u pozwanego, otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby. Dla prawidłowej oceny prawnej niniejszego stanu faktycznego, Sąd odwołał się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9.12.2015r. sygn. I PK 1/15. W niniejszym wyroku wskazano, że żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w zw. z art. 17 ustawy o uposażeniu żołnierzy (w brzmieniu obowiązującym przed 1.07.2004r.) nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy, przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. - prawa do odprawy emerytalnej, przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika.

Sąd Najwyższy odniósł się także negatywnie do stwierdzenia, że świadczenie, przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p., przysługuje jedynie w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wobec czego uprawnienie do odprawy emerytalnej nie powstanie w związku z przejściem na emeryturę wojskową. Sąd Najwyższy wskazał, że omawiany przepis nie formułuje takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.06.2004 r. Taka wykładnia prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych, jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z FUS oraz emerytury wojskowej, wybrał to ostatnie świadczenie jako korzystniejsze. Tym samym uprawnienie, wynikające z art. 92¹ § 1 k.p., nie jest uwarunkowane przejściem na emeryturę z FUS.

Należy zatem stwierdzić, że w przypadku powoda zostały spełnione wszystkie przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 92¹ § 1 k.p., przy braku zaistnienia przesłanki negatywnej z art. 92¹ § 2 k.p. Niewątpliwie powód spełnił warunki do emerytury. Z dniem 31.12.2019r. uległ rozwiązaniu stosunek pracy łączący strony, w tym powoda, mającego niejako podwójny status pracownika-emeryta. Z tym dniem nastąpiła w przypadku powoda zmiana statusu pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta, co należy uznać za przejście na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 k.p. Między rozwiązaniem stosunku pracy i przejściem na emeryturę istniał związek czasowy.

Otrzymanie przez powoda odprawy, przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, nie wyłączało prawa do odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. W Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej w zasadzie powielono treść art. 92¹ k.p., a w sposób szczegółowy odniesiono się do wysokości przysługującego świadczenia. Skoro zatem powód spełnił, przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p., przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, zaś, zgodnie z postanowieniami (...), po co najmniej 35 latach pracy odprawa emerytalna należy się w wysokości sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia. Na podstawie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych z dnia 11.09.2003r. (tekst jedn. 2020 poz. 860) w starym i nowym brzmieniu okres pełnienia zawodowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem.

Wysokość odprawy wyliczono na podstawie zaświadczenia z dnia 10.01.2020r. (k.12 v).

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzone zgodnie z żądaniem od dnia wniesienia pozwu, przy czym omyłkowo dokonano zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w miejsce odsetek ustawowych.

O kosztach procesu orzeczono w ten sposób, iż Sąd uznał, iż pozwany nie powinien ponosić opłaty od pozwu i zastosował art. 102 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono stosownie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265) § 9.1 pkt. 2 w związku z § 2 pkt. 5.